

UZASADNIENIE WYROKU

Sądu Okręgowego w Szczecinie z 21 września 2021 roku

1. Stanowiska procesowe stron.

1.1. Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. domagała się zasądzenia od pozwanego R. B. 73.800 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 20 czerwca 2017 roku oraz kwoty 29.312,76 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 11 czerwca 2020 roku. Podając podstawę faktyczną żądania wskazała, że wyrokiem zaocznym z 2 sierpnia 2018 roku w sprawie VIII GC 381/18 Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził na jej rzecz od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. 73.800 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 20 czerwca 2017 roku oraz kwotę 26.405 zł tytułem kosztów procesu. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko spółce było bezskuteczne i postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie Ł. P. z 31 maja 2019 roku zostało umorzone. Powódka wezwała pozwanego, jako członka zarządu pozwanej spółki, do zapłaty kwot wynikających z wymienionego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie oraz kosztów bezskutecznej egzekucji. Pozwany nie spełnił świadczenia i według strony powodowej nie zachodzą określone w art. 299 § 2 k.s.h. okoliczności zwalniające pozwanego od odpowiedzialności.

1.2. Pozwany domagał się oddalenia powództwa; twierdził, że w okresie pełnienia funkcji członka zarządu spółki nie zachodziły podstawy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości bądź otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. Spółka regulowała możliwie na bieżąco swoje zobowiązania wynikające ze stałych kosztów działalności. Na powódkę przeniesiono decyzję z 22 grudnia 2014 roku o środowiskowych uwarunkowaniach zgody dla realizacji inwestycji polegającej na budowie (...), co miało przekraczać wartość roszczeń dochodzonych przez powódkę. Według strony pozwanej, gdyby spółka (...) miała możliwość skutecznej obrony swoich praw przed Sądem Okręgowym w Szczecinie w sprawie VIII GC 381/18 z pewnością nie zapadł wyrok zasądający, ponieważ doszłoby do rozliczenia świadczeń stron wynikających z umowy rozwoju i sprzedaży projektu parku (...) zawartej 22 marca 2013 roku. Z uwagi na niepodjęcie obrony w sprawie o sygnaturze VIII GC 381/18, prawdopodobnie z powodu braku odpowiedniego doręczenia pozwu i nie obsadzenia zarządu, 2 sierpnia 2018 roku zapadł wyrok zaoczny. Postępowanie nie powinno się w ogóle toczyć, pozwana spółka nie posiadała obsadzonego organu reprezentacji i nie posiadała zdolności procesowej. Abstrahując od powyższych zarzutów pozwany podniósł, że postępowanie egzekucyjne prowadzone było w sytuacji braku zarządu spółki (...). Zgodnie z oświadczeniem o rezygnacji, mandat pozwanego wygasł 15 lipca 2017 roku, komornik nie miał podstaw do prowadzenia i zakończenia postępowania. Według pozwanego, czynności egzekucyjne komornika były pozorne, nie ustalono, że głównym składnikiem majątkowym spółki (...) są udziały w trzynastu spółkach celowych, które przedstawiały konkretną wartość zbywczą.

2. Podstawa faktyczna wyroku.

2.1. 14 lipca 2017 roku R. B., upoważniony do jednoosobowej reprezentacji spółki (...), odwołał prokurę udzieloną D. B.. (dowód: odpis pisma z 14 lipca 2017 roku, karta 36).

2.2. 15 lipca 2017 roku, podczas Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) złożył rezygnację z funkcji prezesa zarządu spółki. (dowody: odpis protokołu z 15 lipca 2017 roku, karta 34, odpis listy obecności karta 35, pismo R. B., karta 35 verte).

2.3. 2 sierpnia 2018 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie VIII GC 381/18 zasądził od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powódki w rozpoznawanej sprawie kwotę 73.800 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 20 czerwca 2017 roku i zasądził od pozwanej 26.405 zł tytułem kosztów procesu. (dowód: odpis wymienionego wyroku, karta 12).

2.4. Wnioskiem z 15 stycznia 2019 roku powódka wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...) na podstawie wymienionego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie. (dowody: wniosek o wszczęcie egzekucji, karta 1 akt GKm 3/19 Komornika przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie Ł. P.).

2.5. 31 maja 2019 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie Ł. P. w sprawie GKm 3/19 umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko spółce (...) na podstawie wymienionego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, przyznał wierzycielowi kwotę 2.700 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym oraz ustalił inne koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 81,76 zł (dowody: odpis postanowienia komornika, karta 13, odpis wzmianki o wyniku egzekucji, karta 14).

2.6. Pismem z 20 maja 2020 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty do 10 czerwca 2020 roku 73.800 euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 20 czerwca 2017 roku, 26.405 zł tytułem kosztów procesu, 126 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego, 2781,76 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego. (dowody: odpis wezwania do zapłaty, karta 15, potwierdzenia nadania, karta 16, wydruk ze strony internetowej Poczty Polskiej śledzenie przesyłek – tracking, karta 17).

3. Podstawa prawna wyroku i ocena materiału dowodowego.

3.1 Norma art. 299 k.s.h., będąca podstawą prawną powództwa, przewiduje odpowiedzialność członków zarządu za czyn własny ex delicto (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20), będącą sankcją za nienależyte prowadzenie spraw spółki, przejawiające się w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie wymaganym albo niewszczęciu postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości. Wysokość szkody wierzyciel dowodzi tytułem egzekucyjnym stwierdzającym istnienie długu, przy czym szkoda obejmuje także koszty postępowania klauzulowego oraz egzekucyjnego. Przepisanie odpowiedzialności członkom zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. uzależnione jest także od wykazania przez wierzyciela bezskuteczności egzekucji z całego majątku spółki, przy czym w sytuacji, kiedy jest oczywiste, że egzekucja będzie bezskuteczna, nie jest konieczne jej wszczynanie.

3.2 W wyroku Sądu Najwyższego z 23 lipca 2015 roku (I CSK 580/14) stwierdzono, że specyfika odpowiedzialności odszkodowawczej członków zarządu oraz okoliczności egzoneracyjnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu ustanowionej w art. 365 k.p.c. zasady związania sądu cywilnego innymi prawomocnymi orzeczeniami powoduje, że niedopuszczalne jest kwestionowanie w procesie przeciwko członkowi zarządu istnienia lub wielkości zobowiązania spółki (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 lipca 1997 r., III CKN 126/97, OSP 1998 Nr 3, poz. 62, z dnia 21 września 2005 r., V CK 129/05, niepubl., z dnia 27 października 2004 r., IV CK 148/04, niepubl. oraz uchwały: z dnia 15 czerwca 1999 r., III CZP 10/99, OSNC 1999, Nr 12, poz. 203, z dnia 20 grudnia 2001 r., III CZP 69/01, OSNC 2002, Nr 10, poz. 118, z dnia 19 listopada 2008 r., III CZP 94/08, OSNC 2009, Nr 10, poz. 121).

3.3 Przyjmując za słuszną argumentację, że w procesie opartym na art. 299 k.s.h. nie jest możliwe ponowne merytoryczne badanie roszczenia, którego istnienie zostało już ustalone prawomocnym wyrokiem zasądzającym (za wyjątkiem poglądu dopuszczającego uwzględnienie okoliczności prowadzących do wygaśnięcia obowiązku, zaistniałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego), zarzuty pozwanego dotyczące wadliwości merytorycznej wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Szczecinie z 2 sierpnia 2018 roku nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd jest związany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie VIII GC 381/18 na podstawie art. 365 k.p.c. bez badania, czy wdanie się w spór przez pozwanego prowadziłyby do oddalenia powództwa.

3.4 Bez znaczenia pozostaje także ewentualne ustalenie, że roszczenie zasądzono od spółki w warunkach nienależytej reprezentacji, wobec rezygnacji pozwanego z funkcji członka zarządu. Jeżeli strona nie miała organu powołanego do jej reprezentowania zachodzi nieważność postępowania (art. 379 pkt 2 k.p.c.), co stanowi podstawę do wznowienia postępowania (art. 401 pkt 2 k.p.c.). Postępowanie w sprawie VIII GC 381/18 nie zostało wznowione, co oznacza związanie sądu w rozpoznawanej sprawie na podstawie art. 365 k.p.c. ustaleniem istnienia wiarygodności powódki.

Pozytywny aspekt prawomocności materialnej wyroku opisany art. 365 k.p.c. istnieje bez względu na ewentualne wadliwości proceduralne, w tym ewentualne istnienie podstawy wznowienia. Możliwość wznowienia postępowania nie oznacza, że nie istnieje tytuł egzekucyjny, którym powód może udowodnić niezaspokojoną wierzytelność. Należy także zaznaczyć, że kwestia braku zarządu w dacie wydania i doręczenia wyroku zaocznego nie ma wpływu na jego prawomocność.

3.5 Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie wydano 2 sierpnia 2018 roku, zasądzono roszczenie wymagalne 20 czerwca 2017 roku, z protokołu Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników wynika, że 15 lipca 2017 roku pozwany złożył rezygnację z funkcji prezesa zarządu spółki. Roszczenie powstało i następnie stało się wymagalne w czasie, kiedy pozwany pełnił funkcję członka zarządu spółki. W orzecznictwie przyjęto, że odpowiedzialność na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. ponoszą osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, niezależnie od tego, czy w tym okresie było ono już wymagalne (tak m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z 28 lutego 2008 roku, III CZP 143/07, OSNC 2009/3, poz. 38).

3.6 Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością istnieje w razie ustalenia bezskuteczności egzekucji, przy czym ciężar dowodu tej okoliczności spoczywa na powodzie. Z prawomocnego postanowienia komornika przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie z 31 maja 2019 roku wynika bezskuteczność egzekucji skierowanej do całego majątku dłużnika, jest to dokument urzędowy, a zatem stanowi dowód tego, co zostało w nim urzędowo poświadczono (art. 244 k.p.c.). Ciężar dowodu przeciwnego spoczywa na pozwanym, jeśli pozwany twierdzi, że zawarte w postanowieniu w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego oświadczenia komornika nie są zgodne z rzeczywistością, to powinien tę okoliczność udowodnić; więc że istniały (istnieją) inne składniki majątkowe spółki, które umożliwiały (umożliwiają) wierzycielowi zaspokojenie przysługującej mu wierzytelności.

3.7 W odpowiedzi na pozew pozwany twierdził, że głównym składnikiem majątkowym spółki (...) były udziały w spółkach celowych, które nie zostały nawet zajęte w toku postępowania egzekucyjnego (karta 31 verte), wskazując w ten sposób majątek, który mógłby zaspokoić wierzyciela. Ustalenie wartości wymienianych trzynastu przedsiębiorstw, w konsekwencji udziałów w spółkach, które mogły być przedmiotem egzekucji, wymaga wiedzy specjalnej, więc przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego (wycena przedsiębiorstwa). Opinia biegłego opiera się na materiale dowodowym zgromadzonym co do zasady przez strony, rolą biegłego nie jest poszukiwanie dowodów, co oczywiście przeczyłoby formalnoprawnemu ciężarowi dowodzenia (art. 232 k.p.c.). Pozwany na stronie 7. odpowiedzi na pozew wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego dla ustalenia, czy w czasie sprawowania funkcji członka zarządu powstał stan niewypłacalności spółki; ustalenie nieistnienia stanu niewypłacalności musiałoby być poprzedzone ustaleniem wartości spółek zależnych (przy badaniu przesłanki przyrostu długów nad aktywami spółki, zgodnie z art. 11 ust. 2, 3 i 4 prawa upadłościowego). Pozwany nie wniósł o przeprowadzenie dowodów z dokumentów obrazujących sytuację finansową spółek wymienionych w odpowiedzi na pozew, więc nie przedstawił materiału dowodowego, który mógłby stanowić podstawę dla przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego; nie udowodnił więc, że ustalenie bezskuteczności egzekucji w postanowieniu o jej umorzeniu było bezpodstawne.

3.8 Członek zarządu może zwolnić się z odpowiedzialności wykazując, że w czasie pełnienia funkcji nie było podstaw do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, tym samym, iż nie istnieje związek przyczynowy między sposobem sprawowania zarządu a szkodą doznaną przez wierzyciela spółki. Pozwany złożył rezygnację z funkcji członka zarządu 15 lipca 2017 roku, w tej dacie i obecnie podstawą upadłości jest niewypłacalność definiowana przesłanką płynnością i zadłużeniową (art. 11 prawa upadłościowego). Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił trwale zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, przy czym domniemywa się niewypłacalność, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące. W odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, podstawa ogłoszenia upadłości istnieje, kiedy zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jej majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące, przy czym do majątku nie wlicza się składników niewchodzących w skład masy upadłości. Do zobowiązań pieniężnych, nie wlicza się zobowiązań przyszłych, w tym zobowiązań pod warunkiem zawieszającym oraz zobowiązań wobec wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, o których mowa w art. 342 ust.

1 pkt 4 prawa upadłościowego. Nieistnienie podstaw ogłoszenia upadłości może być dowodzone w każdy sposób, w tym dowodem z opinii biegłego, który został przez pozwanego zgłoszony. Ustalenie, że zobowiązania spółki nie przerosły jej majątku, a jeżeli przerosły, to w czasie krótszym niż 24 miesiące wymaga znajomości wartości tego majątku i znajomości wysokości zobowiązań ustalanych w sposób wyżej wskazany. Pozwany nie przedstawił materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie konkretnej wartości majątku spółki oraz konkretnej wysokości jej zobowiązań. W odniesieniu do przesłanki płynnościowej ogłoszenia upadłości, nie istnieje materiał dowodowy pozwalający na ustalenie, czy spółka płaciła swoje długi, a jeżeli nie, to czy ten stan miał charakter nietrwały (art. 11 prawa upadłościowego wymaga trwałości w zaprzestaniu płacenia długów). Dla takich ustaleń konieczne jest skonfrontowanie terminów płatności długów (wynikających z faktur) z terminami dokonywanej zapłaty, a jeżeli długi nie są płacone, konieczne jest ustalenie przyczyn tego stanu rzeczy, czasu jego trwania, przy czym dla uwolnienia pozwanego od odpowiedzialności konieczny jest dowód, że niepłacenie długów nie ma charakteru trwałego (przykładowo, że w najbliższym czasie sytuacja spółki ulegnie poprawie i wszystkie długi zostaną zapłacone).

3.9 Pozwany nie udowodnił przesłanek egzoneracyjnych z art. 299 k.s.h., co oznacza ustalenie jego odpowiedzialności co do zasady, w tym co do kwoty należności głównej 73.800 euro zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 2 sierpnia 2018 roku w sprawie VIII GC 381/18.

3.10 Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym, wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonego z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (uchwała Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006 r., III CZP 118/06). Koszty procesu zasądzone od pozwanej spółki w sprawie VIII GC 381/18 to 26.405 zł, koszty postępowania klauzulowego 126 zł, koszty umorzonego postępowania egzekucyjnego 2.781,76 zł, co łącznie stanowi 29.312,76 zł, szkodę powódki, za którą odpowiedzialność ponosi pozwany na podstawie art. 299 k.s.h.

3.11 Członek zarządu ponosi odpowiedzialność nie tylko z tytułu należności głównej, przysługującej wierzycielowi wobec spółki, ale także z tytułu odsetek od wymagalnej wierzytelności pieniężnej. Konsekwencją poglądu o odszkodowawczym charakterze odpowiedzialności członków zarządu z art. 299 k.s.h. jest konieczność odróżniania odsetek za opóźnienie lub zwłokę w nieterminowym uiszczeniu długu przez spółkę od odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego przewidzianego w art. 299 k.s.h. (wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2016 r., V CSK 579/15). Ustalenie daty, od której należą się wierzycielowi spółki od członków zarządu odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego na podstawie art. 481 k.c. od kwoty odszkodowania z tytułu odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 299 k.s.h., powinno nastąpić z uwzględnieniem unormowania art. 455 k.c. Pozwany został wezwany do zapłaty kwot stanowiących odszkodowanie do 10 czerwca 2020 roku, odsetki ustawowe za opóźnienie przysługują powodowi od 11 czerwca 2020 roku, w pozostałym zakresie powództwo podlega oddaleniu.

3.12 Pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron częściowo celem stwierdzenia okoliczności związanych z merytorycznym rozstrzygnięciem sprawy VIII GC 381/18, co z przyczyn wyżej wskazanych, wynikających z art. 365 k.p.c., nakazuje wniosek dowodowy zakwalifikować jako powołany na okoliczności nieistotne dla rozstrzygnięcia i podlegający pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. Dowód ten zmierzał także do ustalenia sytuacji majątkowej spółki, jednak bez dokumentów finansowych obrazujących stan majątku i długów przesłuchanie stron dowodzić może jedynie oceny pozwanego sytuacji majątkowej spółki, co jest już nieistotne dla rozstrzygnięcia. Dla ustalenia nie istnienia przesłanki zadłużeniowej ogłoszenia upadłości, przerostu długów nad aktywami, konieczne są dowody pozwalające na ustalenie konkretnej wartości majątku i długów, a w odniesieniu do przesłanki płynnościowej, konieczne jest ustalenie, konkretnie czy i z jakim opóźnieniem spółka płaciła długi, a jeżeli nie płaciła, czy stan ten miał charakter trwały. Kwestie te omówiono wyżej, ustalenie nieistnienia podstaw ogłoszenia upadłości nie jest możliwe bez dokumentów finansowych spółki. Z tej przyczyny dowód z przesłuchania stron podlegał pominięciu w odniesieniu do wskazywanej okoliczności na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.

3.13 Wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt rejestrowych spółki podlegał pominięciu z dwóch przyczyn. We wniosku o przeprowadzenie dowodu strona jest obowiązana oznaczyć dowód w sposób umożliwiający

przeprowadzenie go (art. 235¹ k.p.c.), czego nie spełnia oznaczenie „dowód z akt”, ponieważ te są zbiorem dokumentów. Każdy z dokumentów może być dowodem innego faktu, zatem posługiwanie się „dowodem z akt” uniemożliwia zachowanie zasady równości stron w aspekcie zapewnienia stronom takich samych możliwości wypowiedzenia się co do każdego twierdzenia albo dowodu. Przeciwnik strony powołującej się na „dowód z akt” nie wie, jaki dowód jest istotny dla rozstrzygnięcia i nie może się wypowiedzieć co do jego wiarygodności. Wymogu oznaczenia dowodu nie spełnia eksplikacja na stronie 2. pisma z 16 lipca 2021 roku (karta 72), ponieważ w dalszym ciągu dokumenty nie zostały oznaczone, w piśmie tym mowa jest o „wnioskach”, „protokołach”, „umowach” (liczba mnoga), nie wskazano ich położenia w aktach rejestrowych albo zbiorze dokumentów. Zarządzeniem z 30 czerwca 2021 roku (karta 67) wezwano stronę pozwaną do usunięcia braków wniosku dowodowego o przeprowadzenie dowodu z akt przez wskazanie dokumentów, pismo z 16 lipca 2021 roku nie stanowi usunięcia tych braków, wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt rejestrowych podlegał pominięciu na podstawie art. 235² § 1 pkt 6 k.p.c. Druga przyczyna pominięcia dowodu wynika z art. 250 k.p.c., zgodnie z którym Sąd zażąda wydania odpisu lub wyciągu, jeżeli strona sama nie może go uzyskać. 16 lipca 2021 roku, w dacie, kiedy sformułowano pismo mające usuwać braki wniosku dowodowego „z akt” weszła w życie ustawa z 26 stycznia 2018 roku o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, dla podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców prowadzi się zbiór dokumentów obejmujący dokumenty wytworzone w postaci papierowej. Do zbioru dokumentów dołącza się akta rejestrowe podmiotu prowadzone w postaci papierowej. Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 1a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do Rejestru oraz zbioru dokumentów, o którym mowa w art. 9 ust. 6, chyba że ustawa stanowi inaczej. Akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym udostępnia się: za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych; w siedzibie sądu rejestrowego, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Wobec jawności akt rejestrowych i zbiorów dokumentów pozwany mógł uzyskać ich odpisy (por. także § 128 i § 198 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych – zasady udostępniania akt i zakaz wnoszenia akt poza siedzibę sądu rejestrowego, za wyjątkiem rozpoznawania środków odwoławczych).

3.14 Dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i ekonomii zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania i podlegał pominięciu (art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c.), ponieważ pozwany nie przedstawił materiału dowodowego, który mógłby stanowić podstawę wydania opinii zarówno w kwestii wartości 13 przedsiębiorstw wskazywanych jako aktywa zarządzanej przez niego spółki oraz w kwestii badania podstaw ogłoszenia upadłości, co wyżej szczegółowo omówiono w kontekście podstaw ogłoszenia upadłości - przesłanki zadłużeniowej i płynnościowej.

4. Koszty procesu.

Pozwany przegrał sprawę w zakresie uzasadniającym zwrot powódce wszystkich kosztów procesu (art. 98 i 100 k.p.c.), opłaty o pozwu 18.090 zł, wynagrodzenia radcy prawnego 10.800 zł, opłaty od pełnomocnictwa 17 zł, łącznie 28.907 zł.

SSO Robert Bury